

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

4. An satisfaciam præcepto, si in extrema necessitate subveniam pauperi mutuando? Et notatur, quod si proximus indiget non re, sed usu, sufficit, si quis usum donet, mutuando rem. Ex p. 5. tr. 8. r. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

blicas bien ordenadas en tiempo de hambre, y peste.] Hzc Villalobos.

Nota verò Lorcam in 2.2. sect. 3. disp. 39. mem. 4. num. 27. docere iudices posse compellere diuites ad eleemofynam, non solum in casu extremæ necessitatis, sed etiam quoties præceptum adest iure diuino, aut naturali, quoniam non solum extremè indigentibus Respublica providere tenetur, sed etiam aliis pauperibus, & in bonum commune, facit vt non solum extremæ, sed etiam aliæ necessitates subleuentur. Ita Lorca, & Sanchez in opusc. tom. 1. lib. 1. cap. 5. dub. 5. num. 65.

RESOL. IV.

An satisfaciatur præcepto, si in extrema necessitate subueniam pauperi mutuando?

Et notatur, quod si proximus indiget non re, sed vsu sufficit, si quis sum donet mutuando rem. Ex p. 5. tract. 8. Ref. 5.

§. 1. Negatiuè respondet Villalobos ubi infra, Aragon. in 2.2. quest. 118. ar. 5. Bannez dub. 3. Granadus in 2.2. contr. 3. tract. 11. disp. 7. num. 3. Valentia tom. 3. disp. 3. quest. 9. punct. 4. Turrianus in 2.2. tom. 1. disp. 8. dub. 6. Suarez de charitate, disp. 7. sect. 5. num. 2. & 5. Becanus in 2.2. tom. 1. cap. 21. numero 1. Lorca in 2.2. disp. 39. num. 5. 4. Sotus de Iustitia lib. 4. quest. 7. ar. 1. ad 4. Coninch disp. 27. dub. 9. num. 153. Reginaldus tom. 1. lib. 4. cap. 20. num. 260. Et ratio est, quia ita indigenti debita est iure nature satisfactio, quò solum quòd in articulum tantæ necessitatis incidit: ergo iniuria fit illi, & contra charitatem est imponere onus restitutionis. Præterea, si quo modo liceret hoc onus imponere, foret, quia quamuis concedatur vsus eorum, quæ ad sustentationem requiruntur: non est necesse concedere dominium, sed in his quæ vsu consumuntur, consumptione ipsa perit dominium: ergo qui concedit necessaria extremè indigentibus, nullum ius habet reseruandi dominium in posterum. Ex quo infero, si quis tyrannicè exiget à paupere obligationem restituendi id, quod illi in extrema necessitate donat, pauperem liberum esse à tali obligatione, neque obnoxium manere restitutioni, nisi fortè obligationem iuramento confirmauerit, tunc enim propter Religionem iuramentum tenetur.

2. His tamen non obstantibus probabiliter etiam affirmatiuam sententiam docent Tolerus lib. 5. cap. 24. num. 7. Nauarrus in manuali, cap. 17. num. 61. Covarr. in reze peccatum, 2. part. §. 1. num. 4. Adrianus in 4. de res. quest. vtrum qui rapiat alienas, & quod libeto primo, ar. 2. in medio: & alij. Probat hęc opinio, quia præceptum subueniendi egeno impletur, si detur quod sufficit vt liberetur ab indigentia in qua versatur, sed ad id sufficit mutatio, licet imponatur onus restituendi cum possit: ergo nihil ampliùs imponendum est. Et confirmatur, quoniam sufficit occurrere necessitati proximi pro tempore, quò ipsa durat; sed hoc modo occurritur mutuando, & dare omnino est subuenire pro tempore, quo indigentia illa cessabit; nemo ergo ad id tenetur. Et hanc opinionem approbat Valquez opusc. de eleemos. cap. 1. dub. 6. num. 54. & Lessius lib. 2. cap. 16. dub. 1. m. 11. si mutuum non sit absolutum, sed conditionatum, scilicet si proximus ad liberationem fortunam deuenierit.

3. Sed si aliquis primam sententiam sequi vellet, limitanda est cum Villalobos in summa, tom. 1. tract. 2. disp. 2. num. 1. De los que son pobres absolutamente, porque ay dos generos de pobres, vnos que lo son

Tom. 11.

absolumentè, porque ni tienen aqui, ni en otra parte, ni lo pueden ganar, que no tienen fuerças, ni laben oficio, y a estos quando ay obligacion de darles limosnas, se les ha de dar dada. Otros pobres ay, que no lo tienen de presente, o no lo tienen en este lugar mas tendranlo otro dia, como es el ofical que no lo tiene el dia que no trabaja, y tendralo otro dia, o en auiedo donde trabajar; y estos aunque en alguna manera son pobres, non son absolutamente pobres, y se cumple con ellos bastantemente emprestandoles, que con estos de satisfaze su necesidad, y no han menester mas. Ita ille, quod etiam adnotat Hurtadus de Mendoza in 2.2. disp. 159. sect. 1. §. 37. 38. & 39. Suarez ubi supra, n. 3. Valquez n. 45. & Tannerus tom. 3. disp. 2. q. 5. dub. 2. num. 20.

4. Notandum est etiam quod stando in prima sententia, quòd si proximus indiget non re, sed vsu, sufficit, si vsum dones mutuando rem. Ita Valentia tom. 3. disp. 3. quest. 9. puncto 4. Suarez disp. 7. sect. 5. num. 4. Coninch disp. 27. dub. 9. num. 147. & alij ubi supra.

RESOL. V.

An sapius præceptum elargiendi eleemosnas obliget diuites, ita vt peccent mortaliter illas non præbendo? Ex p. 5. tract. 8. Ref. 4.

§. 1. Resolutio huius casus pendet ex questionibus supra examinatis, & Respondendū est, quòd et simul sunt, qui grauius egeant, & multi qui habeant vltra necessaria ad vitam, non esse tamē multos casus, in quibus contingat hęc obligatio, quæ iuxta antea tradita requirit, primò indigentias esse nobis notas, quæ nos plerumque latent, cum ij etiam, qui patiuntur illas, plerumque occultent præ pudore, neque nos sub mortali tenemur de illis inquirere, quemadmodum Nauarrus expressit in Enchirid. cap. 14. numero 9. aut si appareant, latent esse verè graues, plerumque enim incertum est quæ & quanta sit in paupere necessitas, & sine vera, an simulata, quæ in ipso apparet. Requiritur secundò, non subueniri per alium. Et verò nonnunquam satis certum est alios diuites non esse auaros vt nolint tali indigenti subuenire. Requiritur postremò, adesse nobis superflua, quibus possimus indigentia occurrenti subuenire, id, quod interdum satis non constat. Suntque multa alia incerta, vt bene monet Medina in Cod. de eleemosyna, quest. 3. in fine, ob quorum ignorantiam diuites non sunt facillè condemnandi de peccato mortali, si eleemosynas non faciant; sed tunc demum, & idem Medina subdit, cum superfluitatis simul, & indigentia certitudo libetetur. Hactenus Reginaldus in praxi tomo. 1. libro 4. capite 20. sect. 3. numero 255.

2. Adde quòd, vt supra dictum est, vix in secularibus diuitibus inueniatur superfluum status, cum possint accumulare diuitias ad procerandum maiorem statum futurum, licet hęc opinio admittatur in necessitatibus communibus, non autem quando adsunt necessitates graues, vt docet Castrus Palas tom. 1. tract. 6. disputat. 2. punct. 2. numero 14. Turrianus in 2.2. tom. 1. disputat. 82. dub. 4. Bannez in 2.2. quest. 32. articulo 6. dub. 2. Lorca in 2.2. disputat. 39. num. 55. Suarez disp. 7. sect. 3. numero 11. Ioan. de la Cruz in direct. part. 1. pr. 5. quest. 2. artie. 2. dub. 2. conclus. 2. Valquez tamen ubi supra citatos in opuscul. de eleemosyna, cap. 1. dub. 3. numero 27. & alij, non obstante quod asserant seculares de superfluo status

A a in

Quæ omnes Ref. & questiones hanc sequuntur.

N A
nia
L. IV V
ITI

Sup. in Ref. quæ hic est inf. 14. & in Ref. 8. §. Quarto & in Ref. 9. §. vlt. à lin. 5.